

"ДОГОДЖЕНО"
Головний державний
санітарний лікар
України
М. Корніснюк
листопада 2011р.

"ЗАТВЕРДЖЕНО"
Голова Державної авіаційної
служби
"28" листопада 2011р.

ІНСТРУКЦІЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОВЕДЕННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗА САНІТАРНИМ
СТАНОМ, ПРИБИРАННЯМ ТА ДЕЗИНФЕКЦІЄЮ ПОВІТРЯНИХ
СУДЕН ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Організація – розробник:

Державна установа

Центральна санітарно-епідеміологічна станція на повітряному транспорті МОЗ України

Інструкція розроблена:

Заступник головного державного санітарного лікаря на повітряному транспорті України

О.І. Бєвз

Заступник головного державного санітарного лікаря на повітряному транспорті України

Т.В. Ткаченко

Завідувач епідеміологічним відділом

В.Я. Драпой

Співвиконавці:

Завідувач сектору авіаційної медицини
Державної авіаційної служби
Міністерства інфраструктури України

Л.М. Шевчук

Завідувач дезінфекційним
відділом ЦСЕС МОЗ України

В.Г. Даниленко

Завідувач відділом ПрАТ «Українського
Науково виробничого центру проблем дезінфекції»

А.І. Крапля

Начальник служби сервісного обслуговування
ЗАТ авіакомпанії "АероСвіт"

В.М. Луценко

Інструкція призначена для авіакомпаній, аеропортів та суб'єктів комерційного обслуговування в аеропортах (далі СКО), спеціалістів державної санітарно-епідеміологічної служби на повітряному транспорті України

Авіапідприємствам дозволяється тиражування інструкції в необхідній кількості екземплярів

СКОРОЧЕННЯ

вживані в «Інструкції з організації, проведенню та контролю за санітарним станом, прибиранням та дезінфекцією повітряних суден цивільної авіації»

ДСЕС – Державна санітарно – епідеміологічна служба

СЕС – санітарно – епідеміологічна станція

СКП – санітарно – карантинний пункт

ЦА – цивільна авіація

ПС – повітряне судно

ПТ – повітряний транспорт

ІТС – інженерно – технічна служба

СЗС – служба забезпечення сервісом

PSU – пасажирський індивідуальний блок

МЗ – миючі засоби

ПЗ – поліруючі засоби

ДЗ – дезінфекційні засоби

ДДЗ – дезодоруючі засоби

СА – служба аеропорту

СКО – суб'єкт комерційного обслуговування в аеропортах

ЗІЗ – засоби індивідуального захисту

Б/С – бавовняні серветки

АУ – аерозольна упаковка

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція визначає порядок і процедури виконання внутрішнього прибирання ПС і є обов'язковою для всіх працівників авіакомпаній, авіапідприємств, незалежно від форми власності, що відповідають за санітарний стан повітряних суден.

1.2. Інструкція складена у відповідності до вимог, наказів і розпоряджень «Державної авіаційної служби України», Міністерства охорони здоров'я України, Закону України «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення», ДСЕС ПТ України «Положення про санітарний нагляд на об'єктах ЦА».

1.3. Ця інструкція визначає порядок дотримання та контролю за санітарним станом ПС.

1.4. Державний санепіднагляд за станом ПС проводять фахівці державної санепідслужби ПТ, оперативні працівники аеропорту ЦА, медичні працівники медичних пунктів аеровокзалів

1.5. Відповідальність за своєчасне і якісне проведення роботи покладається головним лікарем санепідстанції на одного з лікарів СЕС, який організує роботу по залученню фахівців і лабораторій СЕС.

1.6. Держсанепідслужба ПТ України здійснює нагляд за дотриманням санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм перевезення повітряним транспортом пасажирів і вантажів.

1.7. Держсанепідслужба ПТ керується Законами України, постановами КМУ, наказами, положеннями і вказівками МОЗ України.

1.8. Організація контролю за санітарним станом ПС здійснюється згідно з порядком планових і позапланових обстежень, комплексних рейдових перевірок, у тому числі у вечірній і нічний часи (згідно регламенту роботи аеропорту та у разі ускладнення сан-епід.ситуації незалежно від роботи аеропорту цілодобово).

У залежності від передбачуваних цілей і завдань для обстеження ПС організується комісія за участю представників цехів побутового обслуговування, інженерно-технічної служби, групи харчування авіакомпанії, служби бортпровідників, представників адміністрації аеропорту й інших зацікавлених служб ЦА.

1.9. У порядку поточного нагляду вибірковий контроль здійснюється за всіма типами ПС незалежно від відомчої належності авіакомпаній. В аеропортах, у яких відсутні працівники санітарно-гігієнічного профілю, вибірковий контроль за ПС здійснюється працівниками медичних пунктів аеровокзалів, а також працівниками Держсанепідслужби ПТ України при виконанні службових відряджень.

1.10. Головний державний санітарний лікар ПТ в плани-завдання на відрядження лікарям і помічникам лікаря включає питання перевірки санітарного стану ПС: під час слідування у відрядження повітряним транспортом працівники ДСЕС ПТ зобов'язані перевірити дотримання санітарно-гігієнічного і санітарно-протиепідемічного режиму на ПС із питань, викладених у далій інструкції.

Організація контролю за санітарним станом ПС вимагає від головних фахівців держсанепідслужби ПТ планування, оперативності постійної роботи з підвищення професійної підготовки фахівців санепідстанцій ПТ, працівників медичних пунктів аеровокзалів, а також фахівців зацікавлених служб щодо проведення цієї роботи.

1.11. Щомісячному санітарному контролю підлягає не менше 10% ПС даної авіакомпанії, а також транзитні ПС інших авіакомпаній.

2. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНИХ ТА ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ НА ПОВІТРЯНИХ СУДНАХ

2.1. Організація обстеження ПС

2.1.1. Плановий контроль за санітарним станом ПС включає в себе обстеження на наступних етапах:

- безпосередньо перед вильотом, у польоті, після прильоту;
- після трудомістких регламентних робіт;
- під час виконання робіт, зв'язаних із технічним обслуговуванням;
- надходженні із заводів;
- виконанні рейсів на новій авіалінії;
- підготовці літерних рейсів.

2.1.2. При обстеженні ПС безпосередньо перед вильотом перевіряють:

- якість прибирання ПС, кабіни пілота, туалетів, буфета-кухні, багажних відсіків, світлофільтрів, килимових доріжок, чохлів крісел, ременів безпеки, відкидних столиків, попільниць, візків, полиць для ручної кладі, ілюмінаторів та бортових панелей, кишень крісел;
- укомплектованість м'яким інвентарем і засобами обслуговування (підголівниками, рушниками, пледами, подушками, вологими серветками; милом, паперовими серветками, туалетним папером, гігієнічними накладками для туалетів та гігієнічними пакетами);
- бортову аптечку для надання першої медичної допомоги, яку комплектує авіакомпанія, її якість і стан, відповідність вимогам наказу Державіаслужби від 15.12.05р. № 947, наявність аптечок для надання лікарняної та аварійно-рятувальної допомоги, епідукладки;
- якість обробки пледів, подушок, їх пакування, умови зберігання на ПС;
- заправку питною водою (за водоміром), наявність протоколів лабораторного дослідження води, що заправляється в систему літака;
- заправку сантехнічного обладнання туалетів дезінфекційним засобом;
- стан буфетно-кухонного і холодильного обладнання (буфетні полиці, електроплити, електрохолодильники, електрокіп'ятильники), якість обробки обладнання, яке не можна зняти, посуду;
- перевірити організацію видачі бортового харчування (наявність ярликів-сертифікатів на готове харчування, комплекту кухонного інвентарю та бортового посуду, дотримання температурного режиму та умов зберігання їжі на борту);
- наявність особових медичних книжок встановленого зразку у бортпровідників та правильність їх ведення;
- наявність санітарного та спецодягу, прибирального інвентарю бортпровідників (щітка «Йорш», віник, совок, гумові рукавички, технічні серветки, мішки для сміття одноразового використання) та упорядкованість їх зберігання.
- перевірити наявність аварійно-рятувального оснащення;

2.1.3. При обстеженні ПС під час польоту перевіряють:

- дотримання санітарно-гігієнічного режиму бортпроводниками під час обслуговування пасажирів, роздачі їжі та збору використаного посуду, порядок використання санітарного та спелодягу, прибирального інвентарю, його маркування за призначенням використання та умови його зберігання;
- документацію бортпроводників (наявність особових медичних книжок, накладних на отримане харчування, сертифікатів відповідності на бутильовану питну воду та результати лабораторних досліджень щодо відповідності ДСанПіН №2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» на воду та ГОСТу №2874-82 "Вода питьевая");
- ведення записів у санітарному журналі ПС;
- справність санітарно-технічного обладнання;
- справність контейнерів для витратних засобів (туалетного мила, туалетного паперу, накладок на сан.-технічне обладнання, серветок для рук, наявність ємності для використаних накладок та серветок).

2.1.4. При обстеженні ПС після прильоту перевірити:

- наявність скарг пасажирів на санітарно-гігієнічні недоліки в обслуговуванні під час польоту (шляхом опитування пасажирів або за звітами бортпроводників);
- якість прибирання транзитних ПС (очистка килимів, попільних, прибирання санвузлів, заправка водою та дезінфекційним засобом, заміна підголовників, рушників, гігієнічних пакетів із запасу, що є на борту або за рахунок обігового фонду авіакомпанії);
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог при утилізації харчових відходів;
- порядок організації збору та утилізації стічних вод та сміття із ПС, включаючи наявність та вид асенізаційного транспорту і відповідність їх видам ПС, відповідність місця зливу стічних вод та місць збору сміття санітарним вимогам.

2.1.5. При обстеженні ПС після трудомістких регламентованих робіт разом із ІТС, зацікавленими службами авіакомпаній необхідно перевірити:

- стан килимових доріжок, штор, чохлаїв, обшивки крісел, пасків безпеки, а також лако-фарбових покриттів буфету-кухні, дверей, унітазів, раковин;
- якість прибирання салону, кабіни, багажного відсіку обробку сантехнічного, в місцях загального використання і буфетно-кухонного обладнання;
- виконання робіт за пропозицією держсанепідслужби, усунення недоліків на даному ПС.

2.1.6. При обстеженні літаків у період виконання робіт по технічному обслуговуванню перевірити:

- дотримання санітарно-гігієнічних та протиепідемічних правил і норм при проведенні цих робіт (наявність прибирального інвентарю, пылесосів, використання деззасобів, якість промивки системи водопостачання літаків і т. ін.);
- виконання правил промислової санітарії при технічному обслуговуванні авіаційної техніки в експлуатаційних підприємствах, ремонтних заводах, учбово-льотних організаціях і льотно-випробувальних підрозділах ЦА.

2.1.7. При обстеженні ПС, які надходять для експлуатації з підприємств цивільної авіації, необхідно разом із зацікавленими службами ІТС перевірити:

- паспорт на кисневі балони та відповідність маркування ГОСТу № 5583-78 «Кислород газообразный, технический и медицинский»;

- відповідність нормативам кольорової гами нічного освітлення приладових панелей, відсутність приладів з кольоромасою постійної дії;
 - відсутність витоку СВЧ і радіочастот у фідерних лініях і з'єднаннях;
 - укомплектованість доріжками, чохлами, шторами, пасками безпеки, справність сантехнічного, буфетно-кухонного та пасажирського обладнання, що не знімається, наявність мікрофонів, авіагарнітур, лярингів, кисневих масок.
- ПС після капітального ремонту на заводах ЦА перевіряється держсанепідслужбою ПТ за вищевказаним переліком питань.

2.1.8. При обстеженні ПС, що виконують рейси на повій авіалінії, перевірити:

- питання, що викладені в п. 2.2.;
- можливості збору та утилізації каналізаційних вод і сміття з ПС в аеропортах прибуття і транзитних аеропортах.

2.1.9. При обстеженні літаків, які виконують літерні рейси, перевірити:

- готовність ПС по питанням, що викладені в п. 2.2. (з урахуванням переліку комплекту посуду і табеля оснащення на кожний вид літака);
- погодження меню для бортового харчування (у випадку відмінності від передбаченого санітарними правилами забезпечення пасажирів бортовим харчуванням).

2.2. Порядок дій служб авіасервісу авіакомпаній та аеропортів з підготовки ПС до рейсу

2.2.1. Прибирання ПС здійснюється спеціально підготовленим персоналом прибиральних бригад у відповідності з діючими інструкціями і передбачає:

- обов'язкове очищення і прибирання з профілактичною дезінфекцією туалетів ПС після кожного рейсу по прибутті в кінцевий (транзитний) або базовий аеропорт;
- прибиральники ПС повинні бути одягнені у спецодяг, мати пілосос, щітки, совки, відра та пакети для сміття (одноразового використання), застосовувати гарячу та холодну воду, миючі та дезінфікуючі засоби, дозволені до використання на повітряному судні;
- очищення та прибирання ПС здійснювати в певній послідовності, починаючи з пасажирських салонів і закінчуючи кухонними приміщеннями з наступною дезінфекцією;
- прибиральні засоби (ганчірка, інвентар) мають бути чітко промарковані в залежності від приміщень, що прибираються (салон, вестибюль, багажний відсік, туалет, буфет-кухня);
- після проведення прибиральних робіт інвентар має бути вимитий, продезінфікований, висушений і складений у спеціально відведене місце;
- зберігання прибирального інвентарю має здійснюватися окремо, згідно маркування;
- під час проведення прибирання ПС бригади (компанії) побутового обслуговування ПС повинні максимально використовувати механізовані засоби, пілососи, машини МУС – 1, а також здійснювати підігрів салону літаків у зимову пору року;
- очищення санвузлів ПС необхідно здійснювати із забезпеченням герметизації процесів зливу стічних вод у спеціальні асенізаційні машини.

2.2.2. Прибиральниці повинні бути забезпечені спецодягом, відповідно до сезону року, засобами індивідуального захисту та механізованими засобами прибирання, необхідними миючими та дезінфікуючими засобами, дозволеними до використання на ПС, окремими серветками для прибирання відповідно до кожного виду робіт;

2.2.3. Робота служб по заправці ПС водою і дезінфекційним засобом регламентується інструкціями з технічної експлуатації ПС, відповідних видів повітряних суден.

2.2.4. Робота льотного складу регламентується НПП- 78:

на бортінженера (бортмеханіка), а за їх відсутності на командира покладена відповідальність щодо дотримання правил експлуатації ПС на землі і у польоті, надано право щодо своєчасної та якісної підготовки повітряного судна і контролювати його підготовку до вильоту у відповідності з регламентом технічного обслуговування.

2.2.5. У відповідності з посадовою інструкцією бортпровідник повинен:

- контролювати санітарний стан ПС, підтримувати чистоту і порядок у пасажирських салонах та на робочому місці;
- контролювати порядок (послідовність) та дотримання протиепідемічного режиму у ході прибирання ПС персоналом прибиральної бригади;
- своєчасно доповідати командирі ПС про готовність до виконання рейсу, про недоліки, виявлені у ході передпольотної підготовки, про непередбачувані обставини, які виникли під час польоту, відповідність забезпечення м'яким інвентарем, засобами гігієни та сервісного обслуговування, з нормативами співвідношення кількості та тривалості виконуваних рейсів і кількістю посадкових місць ПС;
- бортпровідник, згідно вимог «Санітарних правил забезпечення пасажирів бортовим харчуванням на багатомісних швидкісних літаках» №1007-73, має право контролювати кількість та якість продуктів харчування, відмовитись від їх прийому за наявності порушень санітарних правил стосовно організації бортового харчування пасажирів;
- бортпровідники рейсів, де пасажирів обслуговують бортовим харчуванням (напої, цукерки, раціони, чай, кава, сніданок, обід або вечеря) прирівнюються до працівників громадського харчування та не можуть залучатися до прибирання салону, туалетних кімнат та ін.;
- бортпровідникам категорично заборонено мити посуд на борту ПС.

2.3. Порядок заправки ПС водою

2.3.1. Вода, яка використовується для заправки систем водопостачання ПС, повинна відповідати вимогам ДСанПіН №2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

2.3.2. У числі супровідних документів на кожен водозаправний агрегат повинні бути протоколи лабораторних досліджень води за мікробіологічними та фізико-хімічними показниками.

2.3.3. Ємності цистерн, шланги, крани водозаправних агрегатів повинні бути спеціалізовані, виконані з матеріалів, які є придатними для відповідної мети використання. На кожен водозаправний агрегат повинен бути оформлений санітарний паспорт, який видається терміном дії на 6 місяців.

2.3.4. Водозаправні машини повинні бути обладнані пристосуванням для кріплення шланга, наконечник шланга захищається захисним чохлом, який періодично повинен оброблятися дезрозчином не рідше 1 раз на 10 діб, для машин нового зразку шланги зі з'єднувальним кріпленням повинні бути захищені від впливу осадків, пилу та періодично повинні оброблятися дезрозчином не рідше 1 раз на 10 діб.

2.3.5. Промивка та дезінфекція цистерн водозаправних машин проводиться службою спецавтотранспорту в таких випадках:

- при вводі машини в експлуатацію;
- після виявлення невідповідності води із цистерни автомашини ДСанПіН №2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- при використанні води, яка має осад;
- за епідпоказниками;
- з метою профілактики 1 раз на місяць.

2.3.6. У цілях зменшення вірогідності забруднення цистерни водозаправної машини необхідно заправляти її 1 раз на добу, герметичним потоком через шланг, який приєднується до водозаливного штуцера автомашини. З'єднувальний шланг, у разі появи тріщин та порушенні його цілісності має бути негайно замінений на новий. В кінці робочої зміни необхідно обов'язково зливати залишки води з водозаправної машини у спеціально пристосовані для цього місця.

Періодичний лабораторний контроль якості води здійснюється на етапах заправки:

- з водоналивного патрубку (крана);
- із цистерн водозаправних машин;
- із ПС.

Періодичність лабораторного контролю якості питної води за фізико-хімічними та мікробіологічними показниками, здійснюється 1 раз на місяць – у холодний період року. У теплий період року – за фізико-хімічними показниками – 1 раз на місяць, за мікробіологічними – 1 раз на 10 днів.

Відповідальною за своєчасне проведення лабораторного контролю має бути служба з наземного обслуговування в аеропорту, або інша за розпорядженням адміністрації аеропорту (авіакомпанії).

2.3.7. Контролювати технічний стан, експлуатацію і своєчасний ремонт, а у разі необхідності – заміни на нові водозаправні машини.

2.3.8. Волій водозаправної машини повинен бути забезпечений сезонним спец. одягом та проходити попередній та періодичний мед. огляд у відповідності до вимог чинного законодавства.

2.3.9. Водозаправні машини повинні періодично митися на спеціалізованих автомийках окремо від іншого автотранспорту, з обов'язковим запобіганням затікання промивних вод у відсік, де зберігаються з'єднувальні шланги. У разі виникнення затікання, з'єднувальні шланги слід ретельно промити та продезінфікувати.

2.3.10. Технологічні карти щодо виконання робіт по заправці ПС водою підлягають обов'язковому погодженню з Ц СЕС ПТ України.

2.4. Порядок заправки дезінфекційним засобом і зливом каналізаційних стоків із ПС

2.4.1. Заправка дезінфекційним засобом ПС здійснюється згідно інструкції із застосування препарату (додаток №2).

2.4.2. Держсанепідслужба ПТ контролює організацію роботи, правильність використання, та проводить лабораторний контроль вмісту діючої речовини в деззасобі.

2.4.3. Заправка дезінфекційним засобом і злив каналізаційних стоків із ПС здійснюється за допомогою асенізаційних машин.

2.4.4. Процес зливу каналізаційних вод із ПС повинен здійснюватися герметичним шляхом із використанням перехідників, які відповідають типу ПС. Після використання вони повинні промиватися та дезінфікуватися.

2.4.5. Злив стоків з асенізаційних автомашини здійснюється в спеціально обладнані місця (ємності), які мають можливість здійснення знезараження, у разі виникнення потреби за епідоказникам (міжнародні рейси з ендемічних районів), та подальшого зливу до діючої каналізаційної господарсько-фекальної системи аеропорту.

2.4.6. Місце зливу повинно бути погоджене держсанепідслужбою ПТ і обладнане решіткою, територія навколо колодязя має бути заасфальтованою, мати можливість миття та дезінфекції прилеглої до люку території. З метою збору твердих відходів із решітки місця зливу встановлюється контейнер, який так само, як і майданчик, повинен періодично митися та дезінфікуватися. Місце зливу каналізаційних стоків повинно бути обладнане під'їздними шляхами із твердим покриттям.

Відповідальність за стан місць зливу каналізаційних стоків асенізаційних машин покладається на аеродромну службу аеропорту, або іншу, яка виконує зазначені роботи.

2.4.7. Машини, що здійснюють заправлення ПС спец рідиною (туалет-сервіс) повинні періодично митися на спеціалізованих автомийках, окремо від іншого автотранспорту.

2.4.8. Працівники, що обслуговують асенізаційні машини, місця для зливу рідких нечистот з бортів ПС повинні проходити попередній та періодичний медичний огляд у відповідності до вимог діючого законодавства.

2.4.9. Працюючі повинні бути забезпечені сезонним спецодягом, прання якого повинно здійснюватися централізовано.

2.4.10. Технологічні карти щодо виконання робіт по обслуговуванню асенізаційних машин, місця зливу та порядку зняття рідких нечистот з ПС підлягають обов'язковому погодженню з Ц СЕС ПТ України.

2.5 порядок забезпечення ПС м'яким інвентарем

2.5.1. М'який інвентар – це підголівники одноразового використання, подушки, чохли для подушок, пледи, серветки, рушники, тощо. Кількість підголівників, що видаються на рейс має відповідати кількості посадкових місць, з урахуванням кількості транзитних зупинок. Норми видачі м'якого інвентарю на борт ПС розраховуються для кожного типу повітряного судна окремо відповідним службами авіакомпанії та узгоджуються з Держсанепідслужбою ПТ України.

Перелік м'якого інвентарю, що є необхідним для видачі на борт ПС зазначено у додатку № 5.

Заміна підголівників здійснюється після кожного рейсу, або висадки пасажирів на транзитних зупинках на всіх посадкових місцях.

2.5.2. Подушки та пледи видаються пасажиром та членам екіпажу на міжнародних та внутрішніх рейсах з тривалістю польоту більш ніж 3 години. Подушки та пледи мають бути продезінфіковані та просушені після кожного разу використання та герметично запаковані у поліетиленові пакети. При пакуванні пледів та подушок обов'язково вкладається ярлик, який засвідчує здійснення дезобробки пледу, заміну чохла на подушку, з зазначенням дати та прізвища пакувальника. Зберігатися подушки та пледи мають упорядковано у спеціально виділеному місці або на багажних полицях. Кількість подушок і пледів повинна бути відповідною до кількості посадкових місць. На зворотній рейс повинно бути передбачено повний чистий комплект пледів, який повинен зберігатися у спеціально виділеному місці вантажного відсіку, з виключенням можливості забруднення та ушкодження поліетиленової упаковки.

2.5.3. Періодично (1 раз на місяць) пледи повинні централізовано пратися або хімічно очищуватися, тому авіакомпаніям слід передбачити змінний комплект. Щоденна обробка пледів та подушок, після використання, має проводитися персоналом авіакомпаній із застосуванням пароочисної установки (парогенератора) у тепловому режимі не нижче ніж 90°C , із застосуванням дезінфікуючих засобів.

2.5.4. Авіакомпанії розробляють та погоджують з Держсанепідслужбою ІТТ України технологію забезпечення рейсів пледями та подушками. Кількість пледів та подушок для використання на борту має бути з урахуванням кількості ПС авіакомпанії, їх місткості та достатнього резерву для 100% забезпечення всіх ПС, з урахуванням вибраковки непридатних для подальшого використання пледів, подушок.

2.5.5. Лабораторний контроль якості обробки пледів має здійснюватися спеціалістами ДСЕС ІТТ України вибірково, але не рідше 1 разу на місяць.

2.6 порядок дотримання температурного режиму та рівню забруднення повітря кабіни і салонів ПС

2.6.1. Під час стоянки мікроклімат у ПС підтримується за допомогою бортових систем наземного кондиціонування або наземних кондиціонерів; при температурі зовнішнього повітря $+5^{\circ}\text{C}$ і нижче повітря кабіни літака прогрівають до температури не нижче $+15^{\circ}\text{C}$; при зовнішній температурі вище $+25^{\circ}\text{C}$ повітря охолоджують на $5 - 8^{\circ}\text{C}$ у порівнянні з температурою зовнішнього повітря.

2.6.2. У холодний період року перед посадкою пасажирів салони повинні опалюватися з використанням машини підігріву «МП – 300» до проведення прибирання ПС.

2.6.3. Повітря машини підігріву не повинне мати окису вуглецю та інші домішки, тому в період підготовки до осінньо-зимової навігації санепідслужба повинна провести лабораторне дослідження повітря на вміст окису вуглецю.

2.6.4. При перевірці машини підігріву необхідно особливу увагу звернути на чистоту повітропроводних рукавів; несправні та забруднені паливно-мастильними матеріалами рукава до експлуатації не допускаються.

2.6.5. Контроль за рівнем забруднення повітря в гермокабінах ПС здійснюється у відповідності з інструкціями.

2.6.6. Прибирання та дезінфекція ПС здійснюється тільки після підігріву повітря ПС.

2.6.7. Під час прибирання сміття із ПС необхідно збирати у мішки одноразового використання, які потім збираються в контейнери, що вивозяться на сміттєзвалище для утилізації.

2.6.8. Сміття з бортів ПС, що виконують міжнародні рейси, повинно спалюватися у сміттеспалювальній печі (установки для утилізації відходів) аеропорту типу УУ02-50, УУ03-50, або стерилізуватися системами знезараження біологічно небезпечних відходів, що розташовується безпосередньо в аеропорту, для запобігання розповсюдження інфекції.

2.6.9. Утримання контейнерів і майданчиків здійснюється за загально-санітарними правилами: для збору твердих відходів із ПС встановлюється контейнер на спеціально виділений із твердим покриттям майданчик, який повинен мати зручні під'їзні шляхи.

2.6.10. Контейнери для сміття та майданчик для їх розміщення повинні періодично митися та дезінфікуватися. Місце миття та дезінфекції контейнерів повинно бути обладнане каналізаційними резервуарами, де у разі необхідності проводиться додаткове знезараження промивних вод, після чого стічні води з них повинні відкачуватися асенізаційними машинами та зливатися до каналізації.

2.6.11. Відповідальність за стан місць збору відходів покладається на наземну службу аеропорту, або іншу уповноважену службу.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОРЯДОК ПРИБИРАННЯ НА ПС

3.1. Перелік обладнання та інвентарю, який використовується для внутрішнього прибирання, їх маркування

3.1.1. Перелік обладнання та інвентарю, який використовують для здійснення робіт по внутрішньому прибиранню ПС включає:

- електричнийпилосос (110 В,400Гц);
- сумка для інвентарю;
- відра пластмасові до 12 л;
- бочка пластмасова для зливу використаної води 50 л;
- совок та щітка для видалення сміття;
- віник;
- щітка для одягу;
- щітка для збору сміття з чохлів пасажирських крісел;
- щітка для видалення плям на килимовому покритті;
- пензлик;
- ніж;
- пінцет;
- жиці;
- викрутка;
- голки та нитки;
- мочалки поролонові;
- йоршик для видалення забруднення на стінах унітаза;
- б/с одноразового використання для миття відкидних столиків;
- облицьовувального пластика;
- б/с одноразового використання для миття підлоги;
- б/с одноразового використання для сухого протирання;
- б/с одноразового використання для миття кухонь;
- б/с одноразового використання для миття туалетів;
- б/с одноразового використання для протирання ілюмінаторів;

- рукавички гігієнічні багаторазового використання (гумові);
- одноразові пакети для сміття;
- рукавички гігієнічні одноразового використання (поліетиленові);
- респіратори РІП – 67.

3.1.2. Інвентар, який використовують для внутрішнього прибирання ПС, маркується:

- буквою «С» – який використовується для прибирання салонів і пілотської кабіни;
- буквою «К» – який використовується для прибирання на кухнях;
- буквою «В»- який використовується для прибирання холів, вбудованих трапів та багажних відсіків;
- буквою «Т» – для прибирання туалетів.

3.1.3. Послідовність виконання робіт при внутрішньому прибиранні ПС включає:

- прибирання в кабіні пілотів;
- прибирання салону бізнес – класу ПС;
- прибирання килимового покриття салону ПС;
- прибирання салону економічного класу ПС;
- прибирання холів, гардеробу та входних дверей;
- прибирання в багажних відсіках;
- прибирання у вбудованому трапі;
- прибирання в туалетах;
- прибирання на кухнях.

3.1.4. Перелік обладнання та апаратури для дезинфектора аеропорту:

- ручний оприскувач типу «Росинка»;
- щітки жорсткі;
- ганчірка;
- щітки для підлоги;
- відра емальовані або з оцинкованого заліза з кришками;
- каністра на 2-3 літра;
- піднос – піддон;
- циліндри градуйовані або мензурки;
- терези аптечні до 100 г із різновагою;
- різний посуд для розчинів;
- брезентові мішки;
- бак із кришкою;
- підноси різних розмірів;
- гумові балони – груші;
- мишоловки;
- капкани для щурів;
- корнцанг;
- пакети для отрутопринад;
- пакети для гризунів;
- халаги, косинки, гумові рукавички, гумові чоботи;
- респіратори РЛЮ – 67, ватно-марлеві пов'язки.

3.2. Миючі, поліруючі, дезодоруючі засоби, дозволені для внутрішнього прибирання ПС

№ п/п	Назва засобу	Використання
1.	Універсальний засіб «Брило» «Сее-Вее А-18» «Honey Bee Cleaner 90»	Засіб для дезінфекції та видалення забруднень з килимового покриття
2.	«Фіді» 77 «Сее-Вее А-952» «Honey Bee Cleaner 90» «Біо Лонг»	Засіб для дезінфекції та видалення плям, що важко виводяться (жувальна гумка, бітум, гудрон, чай, кофе, жир, соки, вино, кров) на килимовому покритті, чохлах, шторах, тощо
3.	«Honey Bee Cleaner 80» «Honey Bee Cleaner 90» «Біо Лонг»	Засіб для дезінфекції та чищення дзеркал, скла, нержавіючого покриття, кухонного обладнання
4.	«Сее-Вее EMULSOCLEAN 20B»	Засіб для систем питної води, кухонь – харчового блоку, тощо.
5.	«Honey Bee Cleaner 76» «Honey Bee Cleaner 90» «Honey Bee Cleaner 60»	Очисник для видалення нальотного каменю, обслуговування туалетної кімнати, сантехніки, тощо
6.	«Хані Бі Дезодорант Пак 44», «Саніпак» «Honey Bee Aerogel Air Freshener», «Біо Лонг»	Дезодоруючий засіб
7.	«Пронто», «Біо Лонг»	Поліруючий засіб для пластика, меблів
8.	«Біо Лонг»	Дезінфікуючий засіб – шкіряний антисептик
9.	«Біо Лонг»	Дезінфікуючий засіб з миючою властивістю

3.3. Вимоги до персоналу клінінгових компаній

3.3.1. До виконання внутрішнього прибирання ПС допускаються працівники, які пройшли періодичні медичні огляди та профілактичні щеплення, мають особову медичну книжку, в яку заносяться відомості про перенесення інфекційних захворювань і результати медичних обстежень, пройшли гігієнічне навчання.

3.3.2. Працівники, які виконують внутрішнє прибирання ПС, підлягають обов'язковому навчанню з програми санітарно-гігієнічного навчання – 12 годин 1 раз на рік.

3.3.3. Працівники забезпечуються сезонним спецодягом та взуттям, засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) – (гумовими рукавичками, окулярами, респіраторами тощо) для виконання прибирання всередині та для поверхневої мийки ПС. Спецодяг та рукавички повинні зберігатися окремо від особистих речей і використовуватися тільки за призначенням.

3.3.4. Працівники клінінгових компаній повинні використовувати миючі та дезінфікуючі засоби, що дозволені до використання в Україні та можуть використовуватися на повітряних суднах.

3.4. Вимоги до прибиральних засобів та інвентарю

3.4.1. Прибиральники ПС повинні мати пілосос, щітки, совки, відра, мішки із крафтпаперу (одноразові), мішки поліетиленові для сміття (одноразові), гарячу або холодну воду, миючі та дезінфікуючі засоби.

3.4.2. Прибиральні засоби (ганчірка, інвентар) повинні бути чітко промарковані в залежності від оброблюваних приміщень (буфет-кухня, салон, туалет). Після проведення прибиральних робіт інвентар повинен бути вимитий, продезинфікований і складений у спеціально виділене місце.

3.4.3. Вода, яка використовується для заправки водяного бака ПС і для прибирання ПС, повинна відповідати вимогам ДСанПіН №2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

3.5. Послідовність і вимоги до внутрішнього прибирання ПС

3.5.1. Прибирання всередині ПС повинне виконуватися з дотриманням санітарно-гігієнічних норм і в наступній послідовності:

- в першу чергу проводиться прибирання салонів бізнес- і економ-класу, пілotesької кабіни;
- наступним проводиться одночасне прибирання туалетів та вестибюлю;
- в останню чергу прибираються кухонні приміщення.

3.5.2. При внутрішньому прибиранні ПС необхідно дотримуватися наступних вимог:

- використовувати тільки ті миючі засоби (далі по тексту «МЗ»), поліруючі засоби (далі по тексту «ПЗ»), дезодоруючі засоби (далі по тексту «ДДЗ») і дезінфікуючі засоби (далі по тексту «ДЗ»), які дозволені для використання в Україні та на борту ПС;
- роботи виконувати тільки в спеціальному одязі та взутті;
- роботи в туалетах виконувати тільки в гігієнічних рукавичках;
- використовувати інвентар у відповідності з маркуванням;
- для прибирання на ПС забороняється використовувати шерстяні, шовкові та синтетичні тканини, а також використані підголівники;
- для протирання скла ілюмінаторів з метою запобігання утворення смуг на склі ілюмінаторів протирати їх сухою б/с;
- забороняється скребти внутрішні облицьовувальні покриття і використовувати жорсткі щітки або різні абразивні засоби;
- заходи з дезинфекції та очищення облицьовувального пластикового покриття здійснювати тільки при температурі в салоні ПС не нижче +15 °С;
- категорично забороняється зливати брудну та використану воду в унітаз ПС;
- дотримуватися заходів безпеки з метою виключення пошкоджень бортового обладнання ПС;
- про виявлені під час прибирання порушення бортового обладнання (не працює крісло, ушкоджений чохол крісла, порушення цілісності килимового покриття, відсуття пряжка на паску безпеки, зламаній відкидний столик, пошкоджений ілюмінатор, не закриваються багажні полиці і т.д.), а також про виявлення сторонніх та підозрілих речей, обов'язково доповідати майстру і начальнику служби забезпечення сервісом (далі по тексту «СЗС»), інженерно-технічній службі (ІТС);
- зберігати закріплені інвентар та обладнання в працюючому і чистому стані.

3.6. Порядок прибирання салонів бізнес-класу та економ-класу ПС

3.6.1. Під час прибирання салону бізнес-класу та економ-класу використовується тільки інвентар із маркуванням літерою «С».

3.6.2. Пластикові покриття:

а) вологою б/с з МЗ видалити плями і забруднення на:

- панелях, стелі і витерти їх насухо;
- багажних полицях (усередині та зовні) і витерти їх насухо;
- пасажирський індивідуальний блок (PSU), у тому числі випускні отвори для повітря і витерти їх насухо;

б) вологою б/с протерти плафони індивідуального освітлення і витерти їх насухо;

в) б/с з ДЗ протерти скло ілюмінаторів;

г) пілососом очистити вентиляційні ґрати, протерти їх вологою б/с з МЗ і витерти насухо.

3.6.3. Пасажирські крісла:

а) установити спинку крісла в робоче (вертикальне) положення:

- зняти підголовники;

б) установити подушки підлокітників у верхньому положенні;

в) установити підлокітники в горизонтальне положення;

г) очистити підніжки, які складаються, і установити їх в робоче положення;

д) очистити від сміття індивідуальні попільниці, які розміщені в підлокітниках, почистити і помити їх, витерти насухо (очистку попільниць здійснюють таким чином, щоб сміття не потрапляло на крісла і килимові доріжки);

е) вологою б/с з МЗ видалити різні плями і забруднення на:

- спинках крісел і витерти насухо;
- індивідуальних відкидних столиках (зверху, знизу та з торців), витерти насухо;
- торцевих пластикових пасажирських крісел, підлокітниках, (зверху та збоку), підніжках крісел і витерти їх насухо;

ж) видалити сміття (пілососом) із кишень спинок, попередньо вийняти всю рекламну пропозицію;

з) перевірити рекламну пропозицію і застарілу, ушкоджену, брудну замінити на нову, у наступній послідовності укласти в кишені:

- інструкція з безпеки;
- гігієнічний пакет;
- рекламний журнал;
- розклад;

и) пілососом очистити чохла сидіння і спинки пасажирських крісел;

к) чохла, на яких забруднення або плями, ушкодження, замінити;

л) розправити паски безпеки (за наявності забруднень на пасках видалити їх вологою б/с з МЗ і витерти насухо) та укласти їх «навхрест», переконатися, що вузлів на пасках немає, а пряжка розстібнута, у разі наявності плям, що не вбираються, або при ушкодженні – паски безпеки підлягають заміні;

м) спеціальною щіткою прибрати з чохла сторони сміття (волосся, нитки, ворс і т.д.);

н) прикріпити підголовники (підголовники на всі крісла повинні займати одноманітне положення);

о) перевірити і за необхідності замінити самоклеючі інформаційні наклейки на спинках пасажирських крісел.

3.6.4. Перевірити штори в салоні економічного класу, у разі забруднення, видалити забруднення. У разі виявлення пошкодження штор, або забруднення, що не видаляється – замінити штори.

3.6.5. Інвентар, який застосовується під час прибирання салонів економічного класу і бізнес-класу:

- електропилосос;
- пластикові відра з маркуванням «С»;
- пінцет;
- щітка для одягу;
- щітка для збору сміття з чохлав пасажирських крісел;
- щітки для очищення килимового покриття;
- совок і щітка для збору побутового посуду;
- б/с одноразового використання для миття відкидних столиків і облицьовувального пластика;
- б/с одноразового використання для протирання ілюмінаторів;
- МЗ, ДДЗ і ПЗ за призначенням;
- мочалки поролонові;
- сміттєві мішки (одноразові).

3.7. Чистка килимового покриття салону ПС

3.7.1. Пилососом зібрати сміття з килимового покриття під кріслами і в проходах.

3.7.2. За наявності незначних забруднень, плям або жувальних гумок видалити їх за допомогою МЗ, оброблені місця протерти насухо.

3.7.3. У разі сильного забруднення килимового покриття, зношеного вигляду (відсутність ворсистого покриву тощо) або його ушкодження – здійснити заміну килимового покриття. Заміна здійснюється працівниками інженерно-технічної служби (далі по тексту «ІТС» по заяві).

3.7.4. Застелити брезентову (робочу) доріжку в центральному проході.

3.8. ПРИБИРАННЯ КАБІНИ ПІЛОТА

3.8.1. Прибирання пілотської кабіни здійснюється в присутності представника екіпажу, або уповноваженої особи.

3.8.2. Під час прибирання кабіни пілота застосовуються тільки інвентар та обладнання, які промарковані літерою «С».

3.8.3. Після кожної зміни здійснюється заміна бавовняних чохлав на авіа гарнітурі екіпажу.

3.8.4.Порядок та послідовність виконання робіт:

а) вологою ганчіркою з МЗ видалити різні забруднення та плями на:

- панелях та стелі, стін і витерти насухо;
- дверях (усередині та зовні) і дверних прорізах, дверних ручках і витерти їх насухо;
- каркасах крісел і витерти їх насухо;

б) видалити сміття з кишень у спинках крісел, при значному забрудненні чохла замінити (заміну чохлав здійснюють у разі заяви);

в) вимити підлогу.

3.8.5. Інвентар, який використовується для прибирання:

- електропилосос;
- пластикове відро з маркуванням «С»;
- б/с одноразового використання для миття облицьовувального пластика;
- б/с одноразового використання для миття підлоги;
- МЗ за призначенням.

3.8.6. Заміну чохлав на авіа гарнітурах для пілотів, здійснює, згідно заявки, служба авіаційних інженерів.

3.9. Прибирання туалетів

3.9.1. Під час прибирання туалетів використовується виключно інвентар, який промаркований позначкою «Т». У інших зонах ПС цей інвентар використовувати заборонено.

3.9.2. Всі роботи здійснюються персоналом тільки з використанням гумових рукавичок та спец. одягу.

3.9.3. Порядок та послідовність виконання робіт:

а) вологою б/с з МЗ видалити різні плями і забруднення на:

- панелях до стель і витерти їх насухо;
- панелях стін і витерти їх насухо;
- панелях дверей і витерти їх насухо;
- вентиляційних решітках і витерти їх насухо;
- дозаторі для рідкого мила і витерти насухо;
- фіксаторі для одноразових накладок на кришку унітаза і витерти насухо;
- плафоні освітлення і витерти насухо;
- дверних ручках, клямках, ручці зливу води і витерти насухо;

б) відкрити кришку і витягнути контейнер із сміттям. при забрудненні вимити контейнер з МЗ, обробити ДЗ (усередині та зовні) і витерти насухо, заправити контейнер новим поліетиленовим мішком;

в) вибрати сміття з попільниць, вичистити і вимити їх, витерти насухо;

г) вологою б/с з МЗ почистити поличку, кран випуску води, раковину умивальника і витерти насухо;

д) протерти дзеркало сухою б/с із засобом для чистки дзеркал;

е) за допомогою йоршика для чистки унітазу і МЗ почистити унітаз і обробити ДЗ, протерти вологою ганчіркою з МЗ кришку унітаза (усередині та зовні) і витерти насухо;

ж) вологою ганчіркою з МЗ вимити підлогу;

з) у спеціальні ячейки покласти побутові предмети;

- серветки для рук;
- серветки для обличчя;
- туалетний папір;
- одноразові накладки на кришку унітаза (за необхідності);

і) перевірити та замінити самоклеючі інформаційні наклейки (за необхідності);

к) перевірити та замінити в дозаторі рідке мило;

л) обробити туалет ДЗ.

3.9.4. Інвентар, який використовується:

- пластикове відро з маркуванням «Т»;
- йоршик для миття унітазу;
- мочалка поролонова;
- б/с одноразового використання для миття облицьовувального пластика;
- б/с одноразового використання для миття підлоги;
- б/с одноразового використання для сухого протирання;
- б/с одноразового використання для миття унітаза;
- МЗ і ДЗ за призначенням;
- гумові рукавички.

3.10. Прибирання вестибюлей, гардероба і вхідних дверей

3.10.1. Під час прибирання вестибюлей і вхідних пасажирських дверей використовується інвентар промаркований позначкою «В».

3.10.2. Порядок та послідовність виконання робіт:

- а) вологою б/с з МЗ видалити різні плями і забруднення на:
 - панелях стель і витерти їх насухо;
 - панелях стін і витерти їх насухо;
 - полицях для розміщення рекламної продукції і витерти насухо;
 - панелях входних пасажирських дверей і витерти їх насухо;
 - полицях (усередині) для розміщення службової документації, аптечок і т.п. витерти їх насухо;
- б) вологою б/с протерти плафони освітлення і витерти їх насухо;
- в) пілососом очистити вентиляційні решітки, протерти їх вологою ганчіркою з МЗ і витерти їх насухо;
- г) вологою б/с протерти зовнішню частину магнітофона і витерти насухо;
- д) видалити сміття і забруднення в прорізах пасажирських входних дверей;
- е) пілососом очистити відкидні крісла для бортпроводників, за наявності забруднень видалити вологою б/с з МЗ і витерти насухо;
- ж) чохли відкидних сидінь для бортпроводників, які не піддаються ручному прибиранню, замінити;
- з) пілососом почистити килим, у разі значного забруднення, зношення або ушкодження, здійснити його заміну (заміну здійснює інженерно – технічна служба);
- і) щіткою та совком прибрати сміття з підлоги, вологою ганчіркою з МЗ вимити підлогу і витерти її насухо.

3.10.3. Інвентар, який використовується:

- електропілосос;
- пластикове відро з маркуванням «В»;
- щітка і совок для видалення сміття;
- б/с одноразового використання для миття облицьовувального пластика;
- б/с одноразового використання для миття підлоги;
- б/с одноразового використання для сухого протирання;
- МЗ за призначенням.

3.11. Прибирання кухонь

3.11.1. Під час прибирання кухонних приміщень використовується виключно інвентар, який промаркований позначкою «К».

3.11.2. Пластикові покриття:

- а) вологою б/с з МЗ видалити різні забруднення і плями на:
 - панелях до стель і витерти насухо;
 - панелях стін, службових дверях і контейнерах для надувних аварійних трапів і витерти їх насухо;
 - осередки (усередині і зовні) для візків – контейнерів, боксів-контейнерів і витерти насухо;
 - полицях (усередині та зовні), ящиках (усередині та зовні) і витерти їх насухо;
- б) вологою б/с з МЗ вимити робочий стіл і витерти насухо;
- в) вологою б/с протерти плафони освітлення і витерти їх насухо;
- г) відчинити кришку і витягнути контейнери із сміттям, при забрудненні або патьоках вимити контейнери з МЗ, обробити ДЗ (усередині та зовні) і витерти насухо, заправити контейнери чистим поліетиленовим мішком;
- д) пілососом почистити килим, у разі його значного забруднення замінити (заміну здійснює ІТС згідно із заявою);
- е) щіткою і совком прибрати сміття з підлоги в кухонному приміщенні, вологою ганчіркою з МЗ вимити підлогу і витерти насухо;

ж) перевірити та видалити всі забруднення на роздільній шторці.

3.11.3. Електричні печі:

- а) відчинити двері духової шафи електричної печі та вийняти сотейник для розміщення касалеток;
- б) вологою б/с з МЗ видалити жирові та харчові забруднення;
- в) вологою б/с з МЗ видалити забруднення на дверях електричної печі і закрити двері на фіксатор.

3.11.4. Електрокип'ятильники:

Підлягають періодичному миттю та видаленню накипу, не рідше 1 раз на місяць;

3.11.5. Інвентар, який застосовується:

- електропилосос;
- пластикове відро з маркуванням «К»;
- ніж;
- щітка і совок для видалення сміття;
- б/с одноразового використання для миття облицьовувального пластика;
- б/с одноразового використання для миття контейнерів під сміття;
- б/с одноразового використання для миття підлоги;
- б/с одноразового використання для сухого протирання;
- МЗ і ДЗ за призначенням.

3.11.6. Бортпровідники на рейсах, де пасажирів обслуговуються бортовим харчуванням (напої, цукерки, раціони, чай, кава, сніданок, обід або вечеря) прирівнюються до працівників громадського харчування та не можуть залучатися до прибирання салону, туалетних кімнат та ін..

3.12. Прибирання вбудованого трапу

3.12.1. Під час прибирання вбудованого трапу використовується інвентар, який промаркований позначкою «В».

3.12.2. Порядок і послідовність виконання робіт:

- а) вологою б/с з МЗ видалити забруднення на:
 - бокових частинах трапу і витерти насухо;
 - поручнях і витерти насухо;
- б) щіткою та совком видалити сміття і бруд зі сходів трапу;
- в) вологою б/с з МЗ вимити сходи трапу та витерти насухо.

3.12.3. Інвентар, який застосовується:

- пластикове відро з маркуванням «В»;
- щітка і совок для видалення сміття;
- б/с одноразового використання для миття трапу та поручнів;
- б/с одноразового використання для миття сходів;
- б/с одноразового використання для сухого протирання;
- МЗ за призначенням.

3.12.4. Пересувні трапи зберігаються у спеціально призначених місцях на перонах аеропортів, облаштованих навісами, твердим покриттям та зручними під'їздними шляхами. Пересувні трапи повинні періодично митися та дезінфікуватися у спеціально призначених місцях. В зимовий період року, перед подачею пересувного трапу переконатися в його готовності до використання (відсутність обледеніння сходів та поручнів).

3.13. Прибирання багажного відсіку

3.13.1. Під час прибирання багажного відсіку застосовується інвентар, який промаркований позначкою «В».

3.13.2. Послідовність виконання робіт:

- а) щіткою та совком видалити сміття з поверхні підлоги;
- б) вологою б/с з ДЗ вимити забруднення на стелі, стінах і панелях, витерти їх насухо;
- в) вологою б/с з ДЗ протерти багажні люки, витерти їх насухо;
- г) вологою б/с очистити плафони освітлення;
- д) вологою б/с з ДЗ вимити підлогу і витерти її насухо.

3.13.3. Інвентар, який застосовується:

- пластикове відро з маркуванням «В»;
- щітка і совок для збору побутового сміття;
- ніж;
- б/с одноразового використання для миття облицьовувального пластика;
- б/с одноразового використання для миття підлоги;
- б/с одноразового використання для сухого протирання;
- МЗ за призначенням.

3.14. Типи карт прибирання в середині ПС

3.14. Працівники прибиральних (клінінгових) бригад, що здійснюють прибирання ПС, повинні мати карти-наряди, у яких обов'язково вказується об'єм виконаних робіт, терміни, перелік миючих та дезінфікуючих засобів, що застосовувалися при прибиранні.

Типи карт прибирання:

3.14.1. Під час транзитної стоянки ПС у базовому аеропорту до 2-х годин (денне прибирання).

3.14.2. Під час стоянки ПС в базовому аеропорту до 6-ти годин (нічне прибирання).

3.14.3. Під час стоянки ПС у базовому аеропорту більше 6-ти годин (генеральне прибирання).

3.14.4. Під час транзитної стоянки ПС у базовому аеропорту до 4-х годин (денне прибирання).

3.14.5. Під час стоянки ПС у базовому аеропорту до 12-ти годин (нічне прибирання).

3.14.6. Під час стоянки ПС у базовому аеропорту більше 12-ти годин виконуються роботи з генерального прибирання.

Генеральне прибирання проводиться 1 раз на тиждень.

У разі порушення послідовності прибирання приміщень ПС, невикористання миючих чи дезінфікуючих засобів, використання прибирального інвентарю чи ганчір'я не за призначенням, уповноважена особа екіпажу ПС обов'язково фіксує недоліки в карті-наряді та сповіщає керівництво прибиральних бригад.

3.15. Збір, зберігання сміття та його утилізація

3.15.1. Побутове сміття, яке збиралося в туалетах та кухнях, а також під час прибирання салонів ПС збирається в поліетиленові мішки, які щільно закриваються для виключення випадання сміття.

3.15.2. Побутове сміття після прибирання вивозиться до спеціального місця, де його зберігають (спеціально відведене місце, яке щільно зачиняється для виключення випадання сміття).

3.15.3. Сміття із ПС, що виконують міжнародні рейси, та харчові відходи утилізуються в сміттєспалювальних печах (установках для утилізації відходів типу УУ02-50, УУ03-50), які повинні бути розташовані на території міжнародного

аеропорту або стерилізуватися системами знезараження біологічно небезпечних відходів, які також мають бути розташовані безпосередньо в аеропорту.

Для запобігання можливості розповсюдження інфекційних хвороб, за межі аеропорту суворо заборонено вивіз сміття, яке знято з ПС, що виконують міжнародні рейси.

3.15.4. У відходи побутового сміття забороняється викидати залишки продуктів від бортового харчування.

3.15.5. Після прибирання забороняється залишати побутове сміття в місцях, непередбачених для його зберігання.

3.15.6. Використана під час прибирання вода збирається тільки в пластикову ємність, після її заповнення вивозиться для зливу в спеціальне місце на території аеропорту. Злив використаної води в унітаз ПС або інші місця заборонено.

3.15.7. Машини, що перевозять сміття з ПС повинні періодично митися у разі забруднення та дезінфікуватися за епідоказниками, у спеціально призначених для цього місцях.

3.16. Чищення, зберігання обладнання та інвентаря

3.16.1. Після виконання робіт по прибиранню всередині ПС обладнання інвентар очищається та дезінфікується.

3.16.2. Очищення і дезінфекція обладнання та інвентарю, здійснюється тільки в спеціально устатовленому місці із дотриманням санітарних норм (спеціальне місце устатовлюється начальником ІТС).

3.16.3. Чищення пілососу здійснюється після кожного прибирання ПС, шляхом витрушування пілосборного мішка, в спеціально пристосованих для цього місцях, сміття з міжнародних рейсів – утилізується у сміттєспалювальній печі аеропорту.

3.16.4. Візуально оглядається увесь пілосос, стан електричного шнура і вилки, кнопки включення, гнучкий шланг і насадки із щіткою.

3.16.5. Обладнання та інвентар зберігаються в спеціальних шафах, які закріплені за кожною бригадою агентів із прибирання ПС.

3.16.6. Відповідальність за чистоту і зберігання обладнання та інвентарю накладається на старшого агента з прибирання ПС.

4. ПОРЯДОК ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУАЛЕТІВ

(УСТАНОВКА, ПРИБИРАННЯ ПРИСТРОЮ ДЛЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУАЛЕТІВ, ОЧИЩЕННЯ, ПРОМИВАННЯ, ЗАПОВНЕННЯ ДЕЗІНФЕКЦІЙНОЮ РІДИНОЮ)

4.1. Обслуговування туалетів виконується за вимогою представника авіакомпанії або екіпажу ПС.

4.2. Роботи виконуються оператором спецмашини під наглядом техніка, який контролює герметичність зливного клапана, надійність зачинення зливної горловини та кришок зливних панелей.

4.3. Роботи з обслуговування туалетів:

Керувати під'їздом спецмашини до ПС.

4.3.1. Відчинити кришку зливної панелі, переконатися у справності кришки та її замків. Про виявлені недоліки доповісти техніку.

4.3.2. Зняти та оглянути заглушку клапана зливу, переконатися у справності ущільнюючої прокладки, ричага заглушки та відсутності підтікання рідини. Пошкодження ущільнюючої прокладки не допускається. Наявність рідини

свідчить про негерметичність зливного клапану. Недоліки фіксуються і доводяться до відома техніку.

4.3.3. Через зливний штуцер під'єднати зливний шланг спецмашини до зливної горловини туалетів ПС.

4.3.4. Зняти з фіксатора ручку фіксатора зливу та відчинити зливний клапан.

4.3.5. Дати водію спецмашини команду включити насос відкачування .

4.3.6. Після повного зливу зачинити зливний клапан.

4.3.7. Під'єднати шланг спецмашини до промивного штуцера зливної панелі, попередньо зняти з нього заглушку.

4.3.8. З метою промивання зливного бака заповнити його водою. Воду заправляють у бак по лінії заправки у кількості, яка була заявлена екіпажем. Контроль кількості заправляємої рідини здійснювати за витратоміром (мірним склом) спецмашини.

4.3.9. Натиснути кнопку насосів змивання (якщо вона є на зливній панелі) на 15-20 секунд.

Відкрити клапан зливу прийомного баку та відкачати із зливної горловини панелі санвузлів.

4.3.10. Від'єднати зливний шланг з перехідником від зливної горловини панелі санвузлів. Закрити клапан зливу і зафіксувати ручку.

4.3.11. Подати заявлену екіпажем кількість рідини через шланг заправки. Контроль здійснювати за витратоміром (мірним склом) спецмашини.

4.3.12. Переконатися в герметичності зливного клапану. Пред'явити це техніку.

4.3.13. Установити кришку зливної горловини на панелі санвузла.

4.3.14. Від'єднати від штуцера заправки шланг спецмашини.

4.3.15. Закрити рукоятку зливного клапану та заглушку. Представити панель зливу техніку для контролю.

4.3.16. Укласти зливний рукав та шланги на спецмашину.

4.4. Керувати від'їздом спецмашини від ПС.

4.4.1. Приготувати дезінфікуючий розчин у машині «Туалет-сервіс».

4.4.2. Дезінфікуючий засіб додати у бак спецмашини під час заправки водою

4.4.3. Для приготування дезінфікуючого розчину дотримуватися концентрації у відповідності до інструкції використання дез. засобу.

4.4.4. Обслуговування туалетів виконується персоналом тільки при наявності спец. одягу та гумових рукавиць.

4.5. Обладнання та інструмент

1. Перехідник для зливної горловини.	5. Контровка.
2. Перехідник для заправочного штуцера.	6. б/с
3. Плоскогубці.	7. Засоби освітлювання.
4. Викрутка.	8. Дезінфекційні засоби.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕЗІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХОДІВ НА ПОВІТРЯНОМУ СУДНІ

5.1. Загальні вимоги

5.1.1. Проведення дезінфекційних, дезінсекційних, дератизаційних робіт ПС включає: застосування, зберігання, транспортування, фасування і пакування

засобів дезінфекції, дезінсекції, дератизації та приготування робочих розчинів і приправ цих засобів.

5.1.2. Дезінфекційні роботи – це комплекс санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів, що виконуються з метою знезараження приміщень, посуду, білизни, виділень, устаткування, предметів догляду за хворими, технологічного та санітарно-технічного обладнання, інших об'єктів у закладах охорони здоров'я, навчальних закладів, на комунальних об'єктах, транспорті, підприємствах громадського харчування, об'єктах промисловості.

5.1.3. Дезінсекційні роботи – комплекс санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних та протиепідемічних заходів, які включають роботи з винищування та захисту від нападу членистоногих (комах, кліщів), що мають епідемічне та санітарно-гігієнічне значення, у будівлях і спорудах населених пунктів, на транспорті та в навколишньому середовищі.

5.1.4. Дератизаційні роботи – це комплекс санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних та протиепідемічних заходів, які включають роботи з винищування та захисту від синантропних гризунів (у тому числі носіїв та розповсюджувачів інфекційних хвороб людини і тварин) у будівлях і спорудах населених пунктів, на транспорті та в навколишньому середовищі.

5.1.5. Дезінфекція, дезінсекція та дератизація, а також усі інші санітарні заходи повинні здійснюватися з дотриманням таких правил:

- не створювати зайвих незручностей членам екіпажів, окремим особам, не завдавати шкоди конструкції ПС, бортовому обладнанню, вантажу;
- не допускати можливості виникнення пожежі.

5.1.6. Дезінфекція, дезінсекція та дератизація здійснюються з профілактичними та за епідемічними показниками, у разі виконання рейсів із неблагополучних районів світу з інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення та при проведенні ремонту ПС на заводах ЦА.

5.1.7. Для проведення дезінфекційних, дезінсекційних і дератизаційних робіт допускаються лише ті дезінфекційні, дезінсекційні і дератизаційні засоби, які зареєстровані і дозволені до застосування в Україні, мають затверджені МОЗ України інструктивно-методичні документи щодо їх застосування, а також на які є сертифікати якості, що видаються виробником. Забороняється застосування дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних засобів із вичерпаним терміном придатності.

5.1.8. Дезінфекційні заходи проводять при температурі повітря в приміщеннях повітряного судна не нижче $+15^{\circ}\text{C}$. При більш низькій температурі повітря підігривають.

5.1.9. При проведенні дезінфекційних робіт на ПС необхідно дотримуватись наступних правил:

- не допускати затікання дезінфікуючих засобів у щілини, стики та шви конструкцій;
- запобігати розливу дезінфекційних засобів на підлогу та під підлоговий простір;
- використовувати запобіжні піддони для ємності з дезінфікуючим засобом.

5.1.10. У випадку затікання дезрозчину в під підлоговий простір та інші простори і місця негайно розкрити підлогу, панелі, люки і вжити заходи щодо видалення прониклої рідини.

5.1.11. При виявленні ділянки зруйнування лако-фарбових покриттів здійснювати роботи з їх відновлення у відповідності з діючими методами відновлення лако-фарбових захисних покриттів.

5.1.12. Дезінфекцію, дезінсекцію та дератизацію може проводити працівник, який має спецпідготовку та сертифікат на проведення дез. заходів. Про виконану роботу з дезінфекції відповідна особа вносить відмітку в санітарному журналі ПС, вказуючи дату та час обробки, використані дезінфекційні засоби, свою посаду і прізвище.

5.1.15. Персонал, який виконує роботи з дезінфекції, дезінсекції та дератизації повинен бути забезпечений засобами індивідуального захисту (спецодяг, спецвзуття, захисні окуляри, гумові рукавички, протигази, респіратори, захисні мазі та пасти).

5.1.16. Експлуатацію ПС дозволяють після повного закінчення дезінфекційних робіт та провітрювання судна.

5.2. Порядок здійснення профілактичної дезінфекції

5.2.1. Профілактична дезінфекція скерована на попередження розсіювання збудників інфекційних захворювань від невиявлених джерел (хворі, бациллоносії).

5.2.2. Профілактичну дезінфекцію перед прибиранням ПС проводять бригади побутових бригад ІТС аеропорту, авіакомпаній, які пройшли інструктаж щодо виконання дезінфекційних робіт і за умови ретельного дотримання правил техніки безпеки.

5.2.3. Профілактичну дезінфекцію здійснюють у туалетах по прибутті ПС у кінцевий або базовий аеропорт, а також у проміжних аеропортах, якщо ПС (в залежності від ступеня забруднення) потребують прибирання.

5.2.4. Профілактична дезінфекція ПС здійснюється у наступній послідовності:

- у випорожненій приймач туалету (зливний бак) заливається дезінфекційний засіб;
- стіни протирають ганчіркою, помірно змоченою дезінфекційним розчином, чи зрошують дезінфекційним розчином за допомогою ручного зрошувача типу «Росинка», або "Туман";
- відкидні столики пасажирського салону і підлюкитники протирають чистою ганчіркою одноразового використання, яка змочена дезінфікуючим засобом;
- дезінфекцію здійснюють розчинами дезінфекційних засобів (додаток № 1);
- унітаз, гумовий килимок та підлогу змочують розчинами дезінфекційних засобів (дод. № 1); експозиція до 60 хвилин;
- стіни після обробки протирають сухою б/с;
- поверхні після дезінфекції витирають сухою б/с;
- раковину промивають миючими засобами і змивають чистою водою.

5.2.5. Кисневі маски і зняті переговорні улаштування протирають у цеху ІТС б/с, змоченою гарячим мильним розчином, згідно з регламентом, заміняють чохла на навушниках.

5.2.6. Бортовий посуд збирають у контейнери та відправляють у цех бортового харчування (кетерінг), де здійснюють його обробку згідно з санітарними правилами для підприємств громадського харчування.

5.2.7. У разі надання пасажиром, у порядку сервісного обслуговування, пристроїв багаторазового використання (HDD-плеєри «ARCHOS», головні телефони та інші), останні повинні бути продезінфіковані після кожного використання.

5.2.8. Дезінфекція ПС з профілактичною метою здійснюється у повному обсязі при прибутті літака на ремонт та регламентні роботи на заводі ЦА.

5.3. Порядок здійснення дезінфекції за епідемічними показниками

5.3.1. Дезінфекцію за епідемічними показниками здійснюють після перебування на борту ПС осіб, які є підозрілими чи хворими на інфекційні хвороби (холеру, чуму, дизентерію, паротифи, дифтерію, вірусний гепатит, туберкульоз та ін.). Обробку необхідно провести повторно у разі видалення значної кількості деззасобу, у результаті очистки чи других операцій, або у разі закінчення терміну захисної дії дезпрепарату що зазначається у інструкції до використання.

5.3.2. Дезінфекцію ПС здійснюють у спеціально відведеному місці аеропорту – санітарній стоянці, після висадки пасажирів. Санітарна стоянка має бути визначена наказом керівництва аеропорту, бути віддалена від основних стоянок, мати тверде покриття, бути обладнаною під'їздними шляхами, огорожею, системами водопостачання і каналізації, освітленням, засобами телефонного (радіо) зв'язку.

5.3.3. Дезінфекцію ПС міжнародних авіаліній здійснюють за розпорядженням санітарно-карантинного пункту аеропорту, внутрішніх авіаліній – згідно із розпорядженнями медичної служби аеропорту.

5.3.4. Спеціальну дезінфекцію здійснюють працівники побутових бригад або дезінфектори, які мають сертифікати на проведення заходів із дезінфекції, під керівництвом працівника СКП чи медичного працівника аеропорту.

Примітка: в аеропортах, які не мають у штатному розкладі свого медичного підрозділу дезінфекторів для здійснення дезінфекційних робіт за епідемічними показниками, до вказаних робіт залучаються фахівці дезінфекційних служб територіальних органів охорони здоров'я.

5.3.5. Обсяг та порядок проведення дезінфекційної обробки ПС у кожному конкретному випадку визначає представник медичного підрозділу аеропорту.

5.3.6. Дезінфекцію здійснюють у такій послідовності:

- на нижню сходинку трапу накладаються поролоновий мат (дезінфекційний килимок), який змочують певним дезрозчином (із вказаних у додатку № 1).
- поверхні трапу протирають ганчіркою, достатньо змоченою одним із вищевказаних розчинів;

Після кожної обробки поверхні протираються сухою чистою ганчіркою;

- особисті речі хворого збирають у поліетиленовий мішок, який пломбують, мішок зрошують зовні вищевказаними розчинами, після чого надсилається до камерної дезінфекції;
- блювотні маси збирають у відра з кришкою, виносять із повітряного судна та заливають деззасобом, після чого їх зливають у каналізацію;
- сміття збирають у відра з кришкою і дезінфікують само так як і блювотні маси, або спалюють;
- дезінфекцію внутрішніх поверхонь пасажирського салону та вантажного відсіку здійснюють згідно з показниками шляхом ретельного триразового протирання ганчіркою, змоченою одним із дезрозчинів (додаток № 1). Після кожної обробки поверхні протирають сухою ганчіркою;
- перед дезінфекцією вантажний відсік розвантажують, кожне місце вантажу протирають ганчіркою, змоченою одним із дезрозчинів (додаток № 1).

Після кожної обробки поверхні протирають сухою ганчіркою;

- туалети дезінфікують у порядку, який наведено у п.п.5.2.3. - 5.2.4.;
- дезінфекцію кабіни екіпажу здійснюють у випадку інфекційного захворювання члену екіпажу, або у разі контакт у членів екіпажу із хворим або підозрілим на інфекційне захворювання, що має міжнародне значення. Дезінфекцію кабіни

екіпажу здійснюють шляхом трикратного протирання внутрішніх панелей і обладнання ганчіркою, змоченою одним із деззасобів (додаток. № 1).

Після кожної обробки поверхні протирають сухою ганчіркою;

- всі роботи, пов'язані з дезінфекцією кабіни екіпажу, для своєчасного усунення ушкоджень, внаслідок затікання дезрозчинів, контролюються представником інженерно-авіаційної служби.

5.3.7. Після закінчення дезінфекції ПС його приміщення приводять у належний стан і провітрюють сухим теплим повітрям (машина підігріву «МП – 300»).

5.3.8. Використані під час дезінфекції ганчірки збирають у бак із дезінфекуючим розчином і після 120 хв. експозиції перуть у гарячій воді з миючими засобами або спалюють.

5.3.9. Після закінчення дезінфекції ПС дезінфікують трап і його поручні.

5.3.10. Спецодяг зберігають у спеціальних боксах. Не менше одного разу на тиждень його знезаражують (замочують у розчині дезінфікуючого засобу).

Респиратори після кожного застосування протирають ватним тампоном, змоченим у розчині питної соди, дезінфікуються, гумові рукавички і чоботи миють у теплій воді з милом.

5.4. Порядок здійснення дезінсекції

5.4.1. Дезінсекція ПС здійснюється дезінфектором у разі виявлення на борту ПС хворого, або підозрілого на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, комах різних видів, та прильоті ПС з країн ендемічних з інфекцій, що мають міжнародне значення, перед проведенням ремонтних та регламентних робіт ПС на заводах ЦА. Обробку необхідно провести повторно у разі видалення значної кількості деззасобу, у результаті очистки чи других операцій, або у разі закінчення терміну захисної дії дезпрепарату що зазначається у інструкції до використання.

5.4.2. Дезінсекцію здійснюють за відсутності людей, окрім дезінфектора. На час дезінсекції відключають електрозабезпечення ПС.

5.4.3. У разі виявлення окремих комах (мух, комарів, москітів, клопів, тарганів) переважно застосовують інсектицидні препарати в аерозольних балонах (додаток № 3).

5.4.4. Дезінсекцію ПС проти окремих комах здійснюють таким чином:

- обробку починають із хвостової частини салону;
- рухаючись уздовж салону (за необхідності декілька разів), дезінфектор здійснює дезінсекційну обробку методом зрошення, використовуючи апаратуру різних марок (ручну, ранцеву), а також щітку або тампон. Обробку салону ПС проводять при відчинених дверях, поверхні зрошують на відстані 20–30 см.;
- для знищення комарів, мух вибірково зрошують емульсією місця мешкання комах і шляхи їх переміщення та проникнення на борт ПС. Засіб не можна розпилювати в повітря салону літака. Суцільна обробка салону літака заборонена, обробляють поверхні, які контактують із комахами.

5.4.5. У разі виявлення на ПС хворого, підозрілого на захворювання педикульозом, сишним тифом, крісла та паласи обробляють. Чохли, штори, занавіски збираються у поліетиленові мішки, зверху обробляються, мішки зав'язуються і відправляються на дезінсекцію в дезкамеру.

5.4.6. Виявлення бліх, тарганів і постільних клопів проводять у кінцевих та базових аеропортах під час прибирання, а також на підставі заяв екіпажів і бортпроводників. При обстеженні враховується, що місцями найчастішого

перебування постільних клопів є шви в обшивці крісел, щілини в облицюванні стін та в обладнанні гардероба, а для тарганів – різні затіненні укриття, у тому числі щілини стін буфетно-кухонних приміщень, кабінні скіпажу. При огляді ПС, що знаходяться на капітальному ремонті, звертають увагу на різні місця під внутрішньою обшивкою салону.

5.4.7. При виявленні бліх, тарганів чи постільних клопів здійснюють дезінсекцію приміщення інсектицидами, якими старанно обробляють місця скупчення комах. Препарати також наносять на підлогу, паласи, крісла. Паралізованих комах збирають пилососом або змітають, заливають окропом чи спалюють.

5.4.8. Розпилюють за допомогою гумового балона або мішечка з подвійного шару марлі.

5.4.9. ПС, які призначаються для перевезення організованих контингентів, підлягають дезінсекційній обробці до і після вказаних перевезень.

5.4.10. Для проведення дезінсекції ПС повинні направлятися на відетій. Час відстою від 6 до 24 год. в залежності від використаного препарату для дезінсекції.

5.4.11. Інформація про виконані дезінсекційні роботи заноситься до санітарної частини загальної декларації літака, де працівником організації, яка виконує дезінсекційні заходи, фіксуються всі виконані ним роботи, що потім засвідчується представником авіакомпанії.

5.5. Порядок здійснення дератизації

5.5.1. Дератизацію ПС проводить дезінфектор по припису працівників СКП або медичних працівників аеропорту.

5.5.2. Дератизацію здійснюють у разі виявлення об'єктивних ознак наявності гризунів на ПС або при підозрі на наявність гризунів.

5.5.3. Відлов гризунів проводять розставляючи капкани через кожні 1,5-2 метри біля стін у вантажному відсіку, буфетно-кухонному приміщенні і пасажирських салонах. Щоденно капкани перевіряють, прилади замінюють на свіжі і перезаряджають. За відсутності вилову гризунів в капканах на протязі 3 діб дератизацію вважають завершеною і дають дозвіл на подальшу експлуатацію ПС.

5.5.4. Відловлених гризунів відправляють для дослідження в лабораторію відділу особливо небезпечних інфекцій обласних чи міських санітарно-епідеміологічних станцій.

5.6. Застережні заходи при роботі з дезінфікуючими засобами.

Перша допомога при отруєнні

5.6.1. До роботи із засобами допускаються особи, які пройшли спеціальний інструктаж.

5.6.2. До роботи із дезінфікуючими засобами не допускають осіб з алергічними захворюваннями.

5.6.3. Всі роботи пов'язані з приготування дезінфікуючих розчинів необхідно проводити з використанням засобів захисту органів дихання, шкіри та очей – у захисному одязі (халат, шапочка, гумові рукавички, фартух із прогумованої тканини, гумове взуття), у захисних окулярах типу ПО – 2, ПО – 3 чи моноблок, у респіраторі РУ – 60 – М або РПГ – 67. Роботи із застосуванням засобу слід проводити з використанням засобів захисту шкіри та очей.

5.6.4. При приготуванні робочої емульсії не розбризкувати концентрований засіб.

5.6.5. Обробку приміщень та їх наступне прибирання проводять при відкритих вікнах, квартирах у відсутності людей та тварин, у тому числі птахів та риб. Продукти харчування заздалегідь складають у щільно закриті ємності або виносять із приміщення. Після обробки приміщення провітрюють не менше 60 хв.

5.6.6. Роботи із засобами слід виконувати з дотриманням заходів особистої гігієни. Після завершення робіт руки та обличчя ретельно вимити водою з милом. Після закінчення зміни помитись під душем.

5.6.7. Забороняється вживати їжу, палити під час виконання робіт, пов'язаних із дезінфекцією. Під час проведення робіт із дезінфекції слід уникати розбризкування та попадання засобу в очі та на шкіру. Після закінчення роботи обличчя та руки необхідно вимити водою з милом.

5.6.8. За умов недотримання застережних заходів при попаданні засобу на шкіру і в очі можливі місцеві подразнювальні реакції з наступним розвитком гіперемії, набряку і сльозотечі.

5.6.9. При випадковому попаданні засобу в очі необхідно терміново промити їх проточною водою протягом 10-15 хв. У разі необхідності звернутися до лікаря.

5.6.10. При випадковому попаданні засобу на шкіру потрібно ретельно промити уражену ділянку проточною водою.

5.6.10. При випадковому попаданні засобу в шлунок необхідно дати випити потерпілому декілька склянок води, 10-20 таблеток активованого вугілля та звернутися до лікаря.

5.6.11. Після завершення дезобробок спецодяг знімають та провітрюють. Перуть при необхідності, але не рідше 1 разу на тиждень у гарячому мильно-содовому розчині.

5.6.13. Обробленими приміщеннями не можна користуватися до їх прибирання, яке проводять не раніше 6-12 годин після закінчення робіт із дезінсекції. Засіб видаляють із місць, де він може контактувати з людиною (у першу чергу з підлоги, робочих поверхонь столів, шаф, полиць тощо) спочатку ганчір'ям, потім вологим способом (мильно-содовим розчином). У місцях, де не існують загрози попадання засобу в їжу (за плитусами, трубами тощо), його прибирають після закінчення дії засобу (2-4 тижні). Прибирають приміщення при відчинених вікнах, квартирах.

5.6.14. Зберігають засіб у щільно закритому пакуванні в складських приміщеннях.

6. МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ І ПРОФІЛАКТИЧНІ ОБСТЕЖЕННЯ

6.1.1. Бортипровідники, працівники групи харчування аеропортів, вантажники бортового харчування та багажу пасажирів, водії водозаправних та асенізаційних машин, агенти по обслуговуванню авіапасажирів, прибиральники побутових бригад, що здійснюють прибирання на ПС та аеровокзальних комплексів – є контингентом, який підлягає обов'язковому проходженню попередніх та періодичних медичних оглядів і профілактичних обстежень, у відповідності до вимог чинного законодавства, повинні мати особові медичні книжки встановленого зразку, у які заносяться відомості про перенесені ними інфекційні захворювання і результати обстежень.

6.1.2. Вищезазначені категорії працівників підлягають обов'язковому навчанню з програми санітарно-гігієнічної підготовки, яка затверджена МОЗ України – 12 годин щорічно.

7. ДІЇ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПО УСУНЕННЮ ВИЯВЛЕНИХ НЕДОЛІКІВ

7.1.1. За наявності порушень санітарного стану ПС медпрацівники через представників зацікавлених служб дають вказівки про негайне їх усунення. Після усунення порушень питання про готовність ПС до рейсу вирішується через службу центральної диспетчерської аеропорту; про санітарно-гігієнічні недоліки, які тягнуть за собою затримку рейсу, доводиться до відома центральної диспетчерської аеропорту.

7.1.2. Результати перевірки та виявлені недоліки фіксуються в бортовому санітарному журналі (технічним персоналом у дефектній відомості), складається акт перевірки дотримання санітарного законодавства та заповнюється протокол про порушення санітарних норм для подальшого прийняття заходів адміністративного впливу;

7.1.3. Виявлені недоліки у ході перевірки регламентних робіт на різних стадіях, результати лабораторного та інструментального дослідження оформляються актом або висновком із конкретними пропозиціями для внесення в технологічні карти-наряди;

7.1.4. Матеріали вивчення санітарного стану ПС узагальнюються держсанепідслужбою ПТ щомісячно і доводяться до відома адміністрації «Державної авіаційної служби України», керівництва авіакомпаній, аеропорту.

8. ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖСАНЕПІДСЛУЖБИ ПТ УКРАЇНИ

8.1.1. Головному державному санітарному лікарю ПТ України, головним спеціалістам держсанепідслужби ПТ в межах їх компетентності надаються такі права:

- а) забороняти відправку в рейс ПС за наявності санітарно-гігієнічних та епідемічних показників;
- б) забороняти завантаження харчових продуктів у забруднені ПС, а також завантаження недоброякісних продуктів харчування;
- в) забороняти перевезення вантажів у випадку порушення санітарно-гігієнічних та санітарно-протиенідемічних правил перевезення їх ПС;
- г) забороняти виліт інфекційних хворих та осіб, які є підозрілими на інфекційні захворювання;
- д) за пред'явленням службового посвідчення встановленої форми відвідувати без перешкод об'єкти нагляду в термін робочої зміни та у разі ускладнення сан.-епід. ситуації – цілодобово;
- е) проводити відбір готового бортового харчування, води, взяття змивів з обладнання для лабораторного аналізу і гігієнічної експертизи.

8.1.2. Права, що передбачені в підпунктах «д» і «е» пункту надаються санітарним лікарям ЦСЕС ПТ України, їх помічникам, лаборантам, санітарним лікарям аеропортів, їх помічникам, працівникам мед.закладів (санітарні лікарі та епідеміологи), що розташовані в аеропорту і медичним працівникам здоров'я пунктів аеровокзалів.

**Перелік дезінфекційних засобів та антисептиків, дозволених
для використання на повітряних судах**

№ п/п	Назва деззасобу	Постачальник	Виробник	№ свідоцтва про державну реєстрацію, дата	Термін дії
1.	СІБІА-18	Торговий дім «Авіахім», Україна, м.Київ	«Ман Гін-Роко Лтд» Великобританія	№000393 22.09.2008	22.09.2013
2.	Біо Лонг	ТОВ «Інфокс» Україна, м. Київ	ТОВ «Інфокс» Україна, м. Одеса	№000913 12.02.2010	12.08.2015
3.	Дезефект *	ПрАТ «Український НВЦ проблем дезінфекції» м.Київ	ПрАТ «Український НВЦ проблем дезінфекції» м.Київ	№000583 15.05.2009	24.04.2014
4.	Полідез	ТОВ НТЦ «Вербена» Україна м.Київ	ТОВ НТЦ «Вербена» Україна м.Київ	№000130 15.05.2010	15.05.2012
5.	Бриліантовий рай	ТОВ «Гігієна – МЕД – Стерил» м.Київ	ТОВ «ПАРИТИ» РФ Московська обл.	№000002 28.12.2006	28.12.2011
6.	Дисмозол цур	ТОВ «НВП» «ВІЛАН» Україна	ВОДБ Chemie GmbH CONC, Німеччина	№000369 17.07.2008	17.07.2013
7.	Максисан *	ПрАТ «Український центр дезінфекції» м.Київ	ПрАТ «Українська НВЦ проблем дезінфекції»	№000484 19.01.2009	19.01.2014
8.	ДезЕкон *	ПрАТ «Український центр дезінфекції» м.Київ	ПрАТ «Українська НВЦ проблем дезінфекції»	№000547 08.04.2009	08.04.2014
9.	«Хані Бі Дезодоранг ПАК-44	Торговий дім «Авіахім» Україна М.м.Київ	«Ман Гін-Роко Лтд» Великобританія	№000719 03.12.2009	03.12.2014
10.	Сокрена	BODE CHEMIE GmbH CoNG» Німеччина	BODE CHEMIE GmbH CoNG» Німеччина	№000577 24.09.2009	24.09.2014
11.	«Соліклор» гран.	ТОВ «Український центр дезінфекції» м.Київ	«BALTIACHEMI» м.Таллін, Естонія	№000427 10.11.2008	10.11.2013

1	2	3	4	5	6
12.	Неохлор Таб	ПрАТ «Український НВЦ проблем дезінфекції» м.Київ	ПрАТ «Українська НВЦ проблем дезінфекції»	№000834 18.03.2010	18.03.2015
13.	Блапідас марка А	ЗАТ «Лізоформ» 01015 м.Київ	ТОВ «Лізоформ» 02099 м.Київ	№000279 07.02.2008	07.02.2013
14.	Хлорантоїн	НВ ТОВ «Фармакос» 03680 м.Київ	НВ ТОВ «Фармакос» 03680 м.Київ	№000597 05.06.2009	01.06.2014
15.	Дезактин	ТОВ «Делана» Україна м.Київ	ТОВ «Делана» Україна м.Київ	№000448 17.12.2008	17.12.2013
16.	Бриліантові руки (антисептик)	ТОВ «Гігієна – Мед – Стерил» 04.214 м.Київ	ЗАТ «Олександрівсь- кий завод побутової хімії» м.Москва	№000048 20.02.2007	20.02.2012
17.	Біоцид плюс (антисептик)	ТОВ НВП «Ельта-лtd» Україна	ТОВ НВП «Біоцид» 01.1010 м.Київ	№000308 21.03.2008	21.03.2018
18.	Неостерил антисептик	ТОВ «Український центр дезінфекції» м.Київ	«BALTIACHEMI» Естонія	№000974 26.06.2007	26.07.2012
19.	Антисептичний засіб «Sanitelle»	м. Київ ПП «Артана»	ТОВ «БенгусЛабораторії» м. Москва	26.04.2010	30.04.2015
20.	Неостерил М	ТОВ «Український центр дезінфекції» м.Київ	«BALTIACHEMI» м.Таллін, Естонія	№000976 28.12.2010	28.12.2015
21.	Гель для рук	ПП «Артана» м.Київ	ТОВ «Бенгус Лабораторії» м.Москва	№000861 26.04.2010	30.04.2015

Примітка: Режим застосування дезінфекційних засобів, їх склад, вміст діючих та допоміжних речовин, приготування розчинів, призначення засобів, методи знезараження об'єктів, застереженні заходи при роботі, умови зберігання докладно викладені в Методичних вказівках, Регламентах або Інструкціях по використанню певного засобу. Можливе використання інших дезінфекційних засобів, дозволених до застосування в установленому порядку після видання цієї «Інструкції»;

* можливість обробки в присутності сторонніх осіб.

**Режими застосування дезінфекційних засобів
для профілактичної дезінфекції в салонах повітряних суден**

№ п/п	Об'єкт	Назва деззасобу	Концентрація робочого розчину (за препаратом), %	Час експозиції хвилин	Спосіб обробки
1	2	3	4	5	6
1.	I. Поверхні в кабіні екіпажу, пасажирському салоні, туалетах, вестибюлях, гардеробах, технічних відсіках, багажно-вантажних відсіках, буфетах-кухнях.	СібіА – 18*	1:5(засіб:вода) 1:3 1:1	60 30 15	Зрошення, Протирання
2.		Біо Лонг **	4,0 0,5	15 60	Протирання
3.		Дезефект **	0,8 0,6	30 60	Протирання або зрошення
4.		Полідез	1,0 0,5	60 90	Зрошення, Протирання
5.		Брильянтовий рай	0,1	60	Зрошення, Протирання
5.		Самаровка	0,5	60	Зрошення, Протирання
1.	II. Прибиральний інвентар	СібіА – 18 **	1:5 1:3 1:1	60,0 30,0 15,0	Замочування
2.		Полідез	1,0 2,0	90 60	Протирання
3.		Біо Лонг **	4,0 1,0 0,5	15 60 60	Протирання
4.		Брильянтовий рай	3,0	60	Протирання
5.		ДезЕкон **	1,5 0,4	10 30	Зрошення або протирання
7.		Самаровка	2,0 3,0	90 60	протирання
1.		IV. Руки	«Брильянтови руки»	3 мл.	30 сек.
2.	«Біоцид-плюс»		3 мл.	30 сек.	втирання
3.	«Асептіл-спеціаль»		3 мл.	30 сек.	втирання
4.	«Неостерил»		3 мл.	30 сек.	втирання
5.	«Неострил М» (рідке анти-мкроб-не мило)		3мл	30 сек.	миття рук

1	2	3	4	5	6
1.	V. Вміст зливних баків, санвузлів.	«Хан Бі – Дезодорант ПАК-44»	Пакет засобу (15г.) на 18-20 л води		
2.		Хан Бі – Дезодорант 24	0,01	30 хв.	
3.		«Хані Бі-50»	1г. на 1л води		
1.	VI. Виділення фекалії, сеча, мокротиння, блювотні маси зібрані в пластмасові ємності****	«Хлорантоїн»	2,5	360	Розчин 2:1
2.		«Бланідає марки А»	0,2	90	Розчин 2:1
3.		«Дезактин»	2,5	360	Розчин 2:1
4.		«Соліклор» (гранули з мийним компонентом)	0,3% за акт. хлором	360	Розчин 2:1
5.		«Наохлор Таб»	0,3% за акт. хлором	360	Розчин 2:1
6.		«Хані Бі – Дезодорант ПАК-44»	0,1	60	Розчин 15 г на 15-18л води

*Умовні позначки – концентрація робочих розчинів вказана за співвідношенням «засіб:вода».

** – можливість обробки в присутності сторонніх осіб.

*** – знезараження проводиться за межами ПС.

Перелік інсектицидних засобів для проведення дезінсекції ПС

№ п/п	Назва засобу	Постачальник	Виробник	№ свідоцтва про держреєстрацію, дата видачі	Термін дії
1.	«Пропал 125 СЦ»	ПП «Крес» Україна 79024 м.Львів, вул.Миргородська , 32	«Асплант – Скотніци», Польща, 43-600 м.Явотно, вул. Шопена, 78А	№000519 від 02.03.2009	02.03.2014
2.	Ципервіг 25%	ТОВ «Компанія «Укравіт» Україна м.Київ	ТОВ фабрика агрохімікатів м.Черкаси, вул. Сурікова, 11А	№000169 31.07.2007	31.07.2012
3.	«Альфавіт 10% к.е»	ТОВ «Компанія «Укравіт» Україна м.Київ вул. Дегтярівська 25/1	ТОВ «Компанія «Укравіт» Україна м.Київ вул. Дегтярівська 25/1	№000320 09.04.2008	09.04.2013
4.	Ципертрин 25%	БНВ ТОВ «Ельга -- лтд» Україна, 03067 м.Київ, вул.Гарматна. 31	ТОВ «Дезнаб трейд», Росія 129344 м.Москва, вул. Верхоянська, буд. 18, корп. 8	№000366 07.07.2008	07.07.2013
5.	«Армоль» в аерозольній упаковці	ВАТ «Арнест» Росія	ВАТ «Арнест» Росія	№000156 26.06.2007	26.06.2012
6.	Альфасект 0,50 СЦ»	ПП «Крес» Україна 79024 м.Львів, вул.Миргородська , 32	«Асплант – Скотніци», Польща	№000520 02.03.2009	02.03.2014
7.	Авіаційний Дезінсектант Медсан*	ТД «Авіахім» м.Київ вул. Глушкова, 40	«Mogean» Wolver hampton. United king dom	**	**
8.	Діхлофос	ТОВ «Українські аерозолі» м. Донецьк	ТОВ «Українські аерозолі» м. Донецьк	№000478 12.01.2009	12.09.2014
9.	Діхлофос «Універсал» в аерозольній упаковці	ТОВ «Арнест» Україна, м.Київ, вул.Червоноткацька, 90 оф. 5	ВАТ «Арнест» Росія Ставропольський край м. Новіно мисси, вул. Комбінатська, 6	№000521 12.03.2009	12.03.2014
10.	«Пропал аерозоль» в аерозольній упаковці	«Асплант-Скотніци» Польща 43-600, м. Явожко	«Асплант-Скотніци» Польща 43-600, м. Явожко, вул. Шопена, 78-А	№000518 02.03.2009	02.03.2014

1	2	3	4	5	6
11.	«Квін-Байт спрій»	Фірма ТОВ «Байер» м.Київ, вул.Верхній Вал 4Б, 16	Фірма «Bayer Environ mentol» Sciense SAS» Франція	№000658 17.09.2009	17.09.201 4
12.	Рейд- аерозоль проти повзаючих та літаючих	ТОВ «СК Джонсон», м.Київ, пр-т Московський, 19-Б	Shanghai Johnson Ltd, Китай	№000665 30.09.2009	30.09.201 4
13.	Інсектицидн ий аерозоль «Salamander »	ФОП Часвський Антон Свгеневич, м.Харків, вул.Блюхера, 23-Б	Фірма «ASM SANAVII VE DIS TICAPET, LTD, STI» Туреччина	№000711 24.11.2009	24.11.201 4
14.	Інсектицидн ий засіб «BROS аерозоль від літаючих комах	Poland BROS Sp.j. Брос	Польща BROS Sp.j. Брос	№000823 17.03.2010	15.01.201 5
15.	Інсектицидн ий засіб «Раптор Аерозоль від комах» на водній основі	ПІІ «Сторіца» м.Київ, вул. Пушкінська, 43 оф.19	Фірма «Госвар С.Р.Л., Італія, Мілан	№000738 16.12.2009	16.12.201 4

Умовні позначки

* можливість обробки в присутності сторонніх осіб.

** використання на повітряних судах після реєстрації їх в МОЗ України

Перелік репелентних засобів для особистого захисту від комах на ПС

№ п/п	Назва засобу	Постачальник	Виробник	№ свідоцтва про державну реєстрацію, дата	Термін дії
1.	«Комарофф – гель»	ЗАТ ТД «Хімік» м.Санк-Петербург	ВАТ «Хімік» м.Луга	№000100 17.04.2007	17.04.2012
2.	«Комарофф – лосьон»	ЗАТ ТД «Хімік» м.Санк-Петербург	ВАТ «Хімік» Ленінградська обл., м.Луга	№000102 17.04.2007	17.04.2012
3.	«Гарден – Фемілі» крем-гель від комарів	ПП «Сторіца» м.Київ	ТОВ «Снежана Ко» м.Москва, Росія	№000122 10.05.2007	10.05.2012
4.	«Гарден – Фемілі» аерозоль від комарів	ПП «Сторіца» м.Київ	Фірма «Tosvar S.R.L.» Італія	№0001126 15.09.2007	15.05.2012
5.	Комарене-інтенсив	ВАТ «Концерн «Калина» Росія	ВАТ «Концерн «Калина» Росія	№000155 26.06.2007	26.06.2012
6.	«ОФФ! Екстрим»	ТОВ СК «Джексон» Україна м. Київ, пр.-т Московський, 19-Б	Фірма «Coler CCN» Роско S.P.Z.O. Польща	№000174 16.08.2007	16.08.2012
7.	«ОФФ! Крем від комарів»	ТОВ СК «Джексон» м. Київ, пр.-т Московський, 19-Б	ТОВ СК «Джонсон» м. Київ, пр.-т Московський, 19-Б	№000233 19.12.2007	19.12.2012
8.	«ОФФ! Лосьон»	ТОВ СК «Джексон» м. Київ, пр.-т Московський, 19-Б	ТОВ СК «Джонсон» м. Київ, пр.-т Московський, 19-Б	№000236 19.12.2007	19.12.2012
9.	«Горденс Фемілі» спрей від комарів	ПП «Сторіца» м. Київ, вул. Пушкіна, 43, оф.14	ТОВ «Юніко» ТОВ «Снежана КО» Росія	№000290 22.02.2008	22.02.2013
10.	«Антикомарин крем»	ТОВ «Ароматика» 04212, м. Київ, вул.Тимошенка, 139	ВАТ «Золотоніська ПКФ» Україна	№000315 04.04.2008	04.04.2013

1	2	3	4	5	6
11.	Лосьон репелентний OZZ-10	ТОВ «Білоруська косметична компанія» Україна, м. Київ, пр-т. Червонозоряний, 128	ОДО «Белбіохим» Республіка Білорусь	№000470 25.12.2008	25.12.2013
12.	Лосьон репелентний «KONTRA»	ТОВ «Білоруська косметична компанія» Україна, м. Київ, пр-т. Червонозоряний, 128	ОДО «Белбіохим» Республіка Білорусь	№000468 25.12.2008	25.12.2013
13.	Репелентно-акаріцидний засіб «Аерозоль» від кліщів OZZ	ТОВ «Білоруська косметична компанія» Україна, м. Київ, пр-т. Червонозоряний, 128	ООО «Міран Парфюм» Республіка Білорусь	№000835 24.03.2010	05.03.2015
14.	«BROS Спрей від комарів та кліщів»	Poland, BROS SPJ (Брос)	Poland BROS SPJ (Брос)	№000786 22.01.2010	22.01.2015
15.	«Гардекс БЕБІ» дитячий спрей від комарів	ПП «Сторіца», м. Київ, вул. Пушкінська, 43, оф.14	ТОВ «Юнко» Росія	№000296 27.02.2008	27.02.2013
16.	«Гардекс» дитячий крем від комарів із захистом від сонця	ПП «Сторіца» м. Київ	ТОВ «Орлента» Росія	№000146 17.04.2007	17.04.2012
17.	Дитячий крем «OZZ baby» від 1 року	ТОВ «Білоруська косметична компанія» Україна, м. Київ, пр-т. Червонозоряний, 128	ОДО «Белбіохим» Республіка Білорусь	№000838 24.03.2010	05.03.2015

Перелік побутового інвентарю, витратних матеріалів, засобів гігієни та засобів для сервісного обслуговування на борту ПС

№ п/п	Назва витратного матеріалу	Кількість
1.	Підголівники (шт.)	Згідно кількості посадкових місць ПС на кожний рейс + резерв
2.	Пледи (шт.)	Згідно кількості посадкових місць ПС на кожний рейс
3.	Подушки (шт.)	Згідно кількості посадкових місць ПС на кожний рейс
4.	Чохли для подушок (шт.)	Згідно кількості посадкових місць ПС на кожний рейс
5.	Серветки гарячі (шт.)	По 2 шт на кожне посадкове місце ПС бізнес-класу, по 1 економ-класу на кожний рейс + резерв
6.	Гігієнічні пакети (шт.)	Згідно кількості посадкових місць ПС на кожний рейс + 5% резерву
7.	Серветки вологі (шт.)	Згідно кількості посадкових місць ПС на кожний рейс
8.	Серветки паперові (шт.)	10-30 упаковок відповідно до типу ПС та тривалості польоту
9.	Серветки для протирання (шт.)	На кожного бортпровідника 4 шт Для протирання – 2-6 рулонів
10.	Папір туалетний (шт.)	10-30 рулонів, відповідно до типу ПС та тривалості польоту
11.	Паперові рушники (шт.)	На кожний туалет по 2-3 рулони, на кожний туалет, з урахуванням тривалості польоту; Для протирання – 2-6 рулонів
12.	Гумові рукавички (поліетиленові рукавички), для бортпровідників (шт.)	Для кожного бортпровідника не менш 3 пар
13.	Поліетиленові пакети для збору сміття одноразового використання (шт.)	50 л, 160л, 240л – 4-60 шт., відповідно типу ПС та тривалості польоту
14.	Дезодоруючі засоби для туалетних відсіків (шт.)	1 на кожний туалет
15.	Захисні окуляри для борт провідників	По 1 шт. на кожного бортпровідника
16.	Гігієнічні накладки на відкидні кришки унітазу одноразового використання (шт.)	Згідно кількості посадкових місць ПС на кожний переліт, з урахуванням тривалості польоту + не менш 50% резерву
17.	Рідке мило (шт.)	1 шт. на кожний туалет
18.	Диспенсер для рідкого мила (шт.)	1 шт. на кожний туалет
19.	Диспенсер для паперового рушника (шт.)	1 шт. на кожний туалет

20.	Діспенсер для гігієнічних накладок (шт.)	1 шт. на кожний туалет
21.	Вологі серветки для видалення плям з одягу пасажирів (шт.).	Для бізнес-класу 3 упаковки по 10шт. Для економ-класу не менш 5 упаковки по 10шт.
22.	Ємності для сміття (туалетні відсіки) (шт.)	1 шт. на кожний туалет
23.	Чохли пілотські багаторазового використання (комплект)	1 комплект 1 на рейс
24.	Підголівники пілотські (комплект)	2 на рейс + резерв на довготривалі рейси
25.	Вішалка для одягу(шт.)	Для бізнес-класу – 1 шт. на кожне посадкове місце Для економ-класу – 25-40шт. згідно типу ІС
26.	Щітка для взуття (шт.)	1шт. для бізнес-класу, для економ-класу не менш 2шт.
27.	Щітка для одягу (шт.)	1 шт. для бізнес-класу, для економ-класу не менш 2шт.
28.	Марлеві пов'язки для бортипровідників	Для кожного бортипровідника 1шт. на 4 години
29.	Марлеві пов'язки для авіапасажирів (за епідеміологічними показниками)	Для кожного пасажирів 1шт. на 4 години
30.	Дорожні набори для бізнес-класу	Згідно кількості посадочних місць бізнес-класу + 3 шт резерв
31.	Йорш для туалету	По 1 шт. на туалет